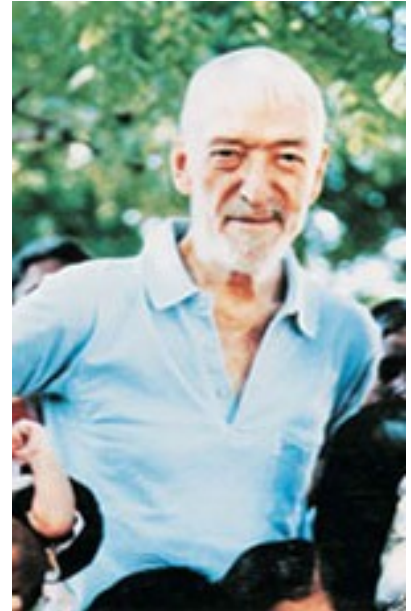

Vicenç Ferrer

“La pobresa no existeix, existeixen els pobres”

Ens ha deixat Vicenç Ferrer (Calella de la costa, 9 d'abril de 1920 - Anantapur, Andhra Pradesh, Índia, 19 de juny de 2009). Un líder que, amb la seva energia i talent, ha ajudat a milers de persones pobres a l'Índia. Per no oblidar-ho, recuperem una entrevista que li va fer Ramon Texidó el juny de 2008.

"La pobresa no existeix, existeixen els pobres"

Fa més de mig segle, Vicenç Ferrer (Barcelona, 1920) va arribar a l'Índia com a missioner jesuïta. Els seus primers anys els va dedicar a una vida espiritual, envoltat de soledat i oració. Poc després, se'n va adonar que aquest no era el seu veritable destí. Dins seu hi havia un home d'acció que es veia capaç de lluitar contra problemes tan vitals com la fam.

Fa més de mig segle, Vicenç Ferrer (Barcelona, 1920) va arribar a l'Índia com a missioner jesuïta. Els seus primers anys els va dedicar a una vida espiritual, envoltat de soledat i oració. Poc després, se'n va adonar que aquest no era el seu veritable destí. Dins seu hi havia un home d'acció que es veia capaç de lluitar contra problemes tan vitals com la fam.

Amb aquesta convicció, va ser destinat a la missió de Manmad (Estat de Maharashtra) on va impulsar la construcció de pous, va repartir llavors entre els pagesos i va predicar la virtut del treball i la cooperació. Però aquí varen començar els primers problemes. Alguns col·lectius benestants van témer una possible revolta, i a base de pressió política van aconseguir que és dictés una ordre d'expulsió contra Ferrer, tot just quan acabava de ser nomenat candidat al Premi Nobel de la Pau, l'any 1968. Finalment, gràcies a les multitudinàries manifestacions populars i a la intervenció personal d'Indira Gandhi, Vicenç Ferrer va poder establir-se definitivament a l'Índia amb una condició: havia de viure a una de les zones més pobres del país, l'Anantapur.

Volem fer un especial agraïment a en Vicenç Ferrer i als col·laboradors i voluntaris de la "Fundación Vicente Ferrer", per totes les facilitats que ens han donat per a fer possible aquesta entrevista.

Voldríem començar l'entrevista recordant que alguna vegada ha comentat que quan tanca els ulls, veu Orient; quan els obre, es troba amb Occident. Què vol dir exactament?

Vicenç Ferrer: Quan tanques els ulls és el símbol d'Orient, quan els obres és l'esperit d'Occident, l'acció bona. Sembla que Occident està més a prop de l'acció bona i més lluny de la

pau espiritual. No és cert. L'Occident està més a prop de la caritat i l'Orient està immers en la vida interna. La civilització occidental és molt pràctica, menjar sempre a l'hora que toca no es pot fer meditant.

Fa més de 50 anys va tenir un somni. Ara, una part important d'aquest somni ha esdevingut realitat. Què falta per a completar-lo?

Sí, sempre vaig voler estar a prop de les persones més excloses i fer alguna cosa perquè millorin la seva situació. He aconseguit dedicar la meua vida a això i hem aconseguit millorar les condicions de vida de molta gent. Però falta molt per fer, per tant, l'eradicació de la pobresa és l'objectiu prioritari de la "Fundación Vicente Ferrer" o, si vols, el gran somni per completar.

Alguna vegada ha comentat que la Providència el va dur a l'Índia. Què creu que hauria passat si l'hagués dut a algun altre indret, també necessitat? Tothom té una missió per complir?

El meu somni era ajudar als més necessitats. Probablement hagués fet el mateix però en un altre indret.

Per a vostè, el fet de viure a l'Índia li suposa omplir els buits de la Filosofia i de les Religions. Malgrat l'evidència d'aquests buits, milions de ciutadans del món s'hi aboquen vers una Religió o Filosofia. Com es pot trobar un equilibri?

Arribarà un dia en que tots els homes adoraran espiritualment a Déu. Aquí convindria recordar el que se li va dir a la samaritana: "no hi haurà temples".

Vostè és considera un home d'acció, en el sentit d'actuar per a resoldre els problemes. Però també s'ha envoltat d'un grup humà que ha sabut canalitzar l'acció. Com ha pogut aconseguir aglutinar tantes voluntats individuals en una mateixa direcció?

La Fundació és una organització humanista i es fonamenta en la filosofia de l'acció. La nostra metodologia de treball es basa en la participació activa de tota la comunitat: d'aquesta manera els beneficiaris de l'ajuda són els gestors i executors dels diferents projectes i, per tant, els seus protagonistes. Però no he estat jo solament, sinó la força invisible de l'esperit és la que aglutina tantes voluntats individuals en l'amor als altres.

Des de fa molts anys, vostè es considera ciutadà indi. Quin dia es va sentir indi per primera vegada i per què?

Des del primer moment que vaig trepitjar l'Índia, l'any 1952, vaig saber que aquell era el meu lloc.

Quan la Fundació rep a l'Índia la visita de ciutadans occidentals, sovint es queden sorpresos pel tracte i hospitalitat que reben dels ciutadans indis.

Sí, els indis són gent molt hospitalària i agraïda. Especialment, quan la gent visita el campus de la Fundació a Anantapur o els pobles on s'estan portant a terme els projectes, són rebuts amb un agraïment i alegria infinites. Per ells és molt important.

Alguna vegada ha criticat l'excessiva burocratització quan pretén controlar-ho tot a base de paperassa, oblidant-se dels visibles i evidents resultats.

Clar, perquè la pobresa no està per ser entesa sinó per solucionar-la. En comptes de tanta burocràcia i teories s'ha d'actuar, treballar per eliminar la pobresa perquè els grans discursos

humanitaris no arriben a tot arreu i, per suposat, no donen de menjar a qui més ho necessita.

Sens dubte, el repte més important del segle XXI és acabar amb la malaltia més gran de la humanitat, la pobresa. Malauradament, els països més importants del món no estan per aquesta tasca. Què falta a les consciències, principalment dels governants?

És que tenen un error de principis. Per començar, la pobresa no existeix, existeixen els pobres. Els pobres es poden comptar d'un en un. Respecte a la pobresa, podem dir que hi ha dos moviments: un de dalt a baix, que vol solucionar la pobresa de tot el món. Aquí es troben els governs, les institucions mundials, etc.. I nosaltres, pertanyem a un moviment que treballa de baix a dalt, i ens ocupem d'un territori concret. No veiem la pobresa, veiem als homes pobres. Els tenim a prop, ens interessem per qui són, on viuen, quins són els seus problemes i necessitats... Busquem resultats pràctics i concrets que contribueixin a reduir el seu patiment.

És impressionant trobar la riquesa més gran, en la pobresa més extrema. La veritable felicitat es troba en la recerca de la felicitat dels altres?

Sens dubte. És difícil parlar de ser feliç o de la felicitat en les actuals circumstàncies en les que es troben la majoria de les persones d'aquest món, però el que sí sóc és optimista i a més visc amb l'esperança i la voluntat de canviar les coses. Afortunadament a Anantapur ho estem aconseguint i això em satisfà pels beneficiaris del projecte.

Què ens podria dir sobre la tasca dels voluntaris?

Els voluntaris són un suport fonamental per la Fundació tant a Espanya com a l'Índia. A l'Índia, el 99% de les persones que treballen són nascuts allà, donat que un dels objectius de la Fundació és la creació de feina a la zona. Els voluntaris que venen d'Espanya únicament desenvolupen les tasques que no poden ser assumides per persones autòctones. Per això, busquem perfils professionals molt concrets: metges, arquitectes, professors de castellà, fisioterapeutes i logopedes, principalment.

Precisament, molts dels voluntaris, quan el coneixen per primera vegada, es sorprenen del seu agut i fi sentit de l'humor. És potser aquest un dels antídots més eficaços per lluitar davant les adversitats?

Crec que el sentit de l'humor és vital en qualsevol àmbit de la vida, i davant de les adversitats també. Fer un treball seriós i compromès no està renyit amb el sentit de l'humor.

Fa molts anys, una jove periodista, Anne, li va venir a fer una entrevista i es va quedar al seu costat, primer per la causa i després a més a més per amor. Què ens podria explicar sobre la seva esposa i família els quals també comparteixen el mateix compromís amb l'Índia?

Només et diré que el pastor protestant que ens va casar, a l'any 1969, em va dir unes paraules profètiques: "L'Anne serà el teu àngel, et protegirà i ajudarà durant tota la vida".

Precisament, l'any 1969 va fundar el Rural Development Trust (RDT), un consorci fortament implantat a Anantapur. Han fet una gran tasca.

Quan vaig arribar a Anantapur les perspectives dels habitants d'aquesta zona eren molt desoladores. Vaig crear RDT, amb l'ajuda d'estrets col·laboradors, com una organització científica i espiritual, apolítica i aconfessional per buscar solucions a les diferents problemàtiques que tenia la comunitat rural. Des dels seus inicis, RDT va estar formada per un

equip local que planificava i executava treballs de desenvolupament a curt i llarg termini per a la comunitat. Pocs anys després del seu establiment vam començar a rebre ajuda d'organitzacions humanitàries de Espanya i països com Alemanya o Regne Unit, a més del propi govern de l'Índia. Aquestes col·laboracions van permetre iniciar els projectes a Anantapur: les campanyes massives de vacunació, la formació sanitària, el progrés agrícola i ecològic i altres projectes per contribuir al desenvolupament de les comunitats dels d'altres o intocables.

Finalment, l'any 1996 es va crear la "Fundación Vicente Ferrer" amb la intenció d'aconseguir unes millors condicions de vida per als habitants d'Anantapur. Tot un èxit!

Exacte. Tots els projectes a llarg termini necessitaven un suport específic i constant per aconseguir autonomia i tenir garantida la continuïtat. Amb aquest fi va néixer la "Fundación Vicente Ferrer", amb l'objectiu de sensibilitzar la societat espanyola. Perquè no es tracta d'establir ajudes pal·liatives a la pobresa, sinó d'aconseguir una autèntica transformació social, més enllà dels remeis urgents. FVF-RDT pretén la participació real dels beneficiaris del projecte, per potenciar la seva capacitat de gestió i assegurar l'adequació dels projectes al seu context. I això no s'aconsegueix en poc temps o amb ajudes puntuals, sinó amb un compromís a molt llarg termini.

Com va sorgir l'idea de l'apadrinament dels nens i nenes indis? Com funciona exactament?

L'apadrinament és una de les formes de col·laborar amb la Fundació i vam pensar en ell perquè, com li comentava, el nostre programa de transformació social busca solucions a llarg termini. Tenim vocació de continuïtat i ens adaptem a les necessitats reals de la població, respectant la cultura i els costums de la zona on treballem.

També ha assegurat que el 90% de les famílies occidentals haurien de donar alguna quantitat de diners als països pobres. Hi ha encara moltes necessitats per cobrir.

Sí, encara queda molt per fer. Espanya ja és un país solidari però encara podria ser-ho molt més. Amb el temps, tot és possible.

Ramon Texidó | 'Associació Catalana de Premsa Gratuïta